

BOJ RADI INDUS- TRIJSKIH IN STRO- KOVNIH UNI

Administrator Johnson za-
netil hud boj s priporoči-
lom, da naj strokovni uni-
je nadomestijo 'industrij-
ske. Delavski voditelji
razdvojeni.

WASHINGTON, 15. sept. —
Vprašanje, kako naj se ameri-
ško delavstvo organizira—ali
naj obdrži sistem strokovnih
uni, v katerih je vsaka stroka
delavcev ločena od druge, ali
pa naj se strokovni unionizem
nadomesti z industrijskimi uni-
jami, tako, da bi bili vsi delavci
me industrije, brez ozira na
stroko, člani iste unije — to
vprašanje, ki je zlasti zadnje ča-
se postalo precej akutno je dobi-
lo novo lice, ko je posekel vanj
administrator Hugh S. Johnson.
Johnson je imel sinoči v New
Yorku govor, v katerem je izja-
vil, da bi vlada morala svetova-
ti delavcem, da zavržejo stro-
kovni unionizem ter organizira-
jo industrijske unije, v katerih
bi bili vključeni delavci vseh
strok, ki so zaposleni v eni in i-
sti industriji.

Izrazil je tudi upanje, da
se bo to zgodilo čim prej mo-
goče ter pospešilo poravnava
tekstilne stavke.
Konzervativni delavski vodite-
li, ki so od nekdanj sovražni in-
dustrijskim unijam, so zelo
zmenirani in bi radi vedeli, če
je Johnson govoril z vednostjo
predsednika Roosevelta, ali je
to le njegovo mnenje. Nikake-
ga dvoma ni, da v tem pogledu
ima Johnson prav. Značilno pa
je, da je Johnson prišel na dan
s to izjavo baš sedaj, ko se vo-
ditelji Ameriške delavske fede-
racije pripravljajo na letno kon-
vencijo, ki se bo vršila prihod-
ni mesec v San Franciscu.

John Frey, tajnik departmen-
ta kovinskih strok pri A. F. of
L. je takoj udaril po Johnsono-
vi izjavi, češ, da je v nasprotju
s klavzulo 7-A, dočim sta Sid-
ney Hill, predsednik mogočne u-
nije oblačilnih delavcev in pa
George Barry, predsednik unije
tiskarjev, izjavila, da sta za in-
dustrijske unije in da se stri-
jeta z Johnsonom.

Staršem članov Šub- ljevega mladinske- ga zbora

Ni dvoma, da so starši 500
naših dečkov in deklic, ki so
se s svojim koncertom, vrščim
se 9. septembra, tako imenitno
postavili, ponosni na svoje o-
troke—in ne brez vzroka. Tudi
ni dvoma, da so hvaležni učite-
lju svojih otrok, Mr. Šublj, ki
je v tako kratkem času tako
uspešno izučil. Mr. Šubelj za-
služi, da smo mu hvaležni—za-
služi, da mu starši njegovih u-
čencev in učenk pokazujejo svojo
hvaležnost s tem, da vsi do zad-
njega posetijo njegov koncert,
ki se bo vršil v sredo dne 19.
septembra zvečer v Slov. Na-
rodnem Domu. Pridite, starši
naših malih pevcev, da se bo
videl, da ste res hvaležni pev-
cu, ki vam bo za to od srca hva-
lil, nobenega centa, ker gre
za denar od vstopnic za naba-
vanje slik, ki bo dar
clevelandskih Slovencev stari
domovini. — I. J.

OBŠIRNA RAZPRAVA O GLASILU NA KONVENCIJI SDZ

Zbornica je osvojila sklep za mesečno glasilo, glavnemu
odboru pa je dana naloga, da to izvede brez povišanja a-
sesmenta. Konvencija se danes nadaljuje.

V petek zvečer je priredilo
društvo "Bratska Sloga" št.
32 Warren, O. banket v počast
delegaciji. Vdeležba je bila več
kot polnoštevna. Dvorana v
Jugoslavanskem Domu je bila
nabito polna in postrežba iz-
borna. Po banketu se je vršil še
nmeniten program. Ststre M. in
Josephine Turk in oče Joe Turk
iz Girarda so zapeli nekaj pes-
mic in želi buren aplavz in po-
novili pesmice na splošno željo
navzočega občinstva. Govorili
so tudi predstavniki mesta Wa-
rren, predsednik društva št.
32 brat Petrič, glavni predse-
dnik S. D. Z. Černe, gl. tajnik
Gornik, vrhovni zdravnik Dr. F.
J. Kern in za mladino gl. odbor-
nik ter predsednik Mladinske
Lige Francis Surtz in aranžer
girardskega konvenčnega odbo-
ra John Dolžič.

Po zaključku programa
je sledila v spodnjih prostorih
živahna prosta zabava. Pelo se
je in razgovarjalo in je bil to
res družabni večer. O polnoči se
je pričel razhod. Dvorana tega
Jug. Doma sicer ni velika, toda
za to naselbino primerna in o-
kusno prenovljena in prebarva-
na. Istotako so lepo urejeni in
prebarvani spodnji klubovi pro-
stori in zabavni del s točilno
baro in kuhinjo.

Soboto zjutraj:
Delegacija z gl. odborom toč-
no ob 8 uri zjutraj, vključ pet-
kovi zabavi, polnoštevno na-
vzoča. Zapisnik dopoldanske se-
je petka sprejet z malimi po-
pravki.

Nadaljuje se s pravili: Spre-
jete vse nadaljne točke z malimi
spremembami in dodatki, razun
glasila, o katerem se bo po-
zneje razpravljalo.

Mladinski oddelek:
Debatira se, je li se posmr-
tinska lestvica preuredi pri iz-
plačevanju po letih članske dobe
in ne po starosti. Ni odziva za
sprejem tega priporočila. Spre-
jet predlog, da ostane v veljavi
stara lestvica z dodatkom, da če
član mladinskega oddelka umre
predno doseže starosti 2 let, se
izplača svota \$20.

Sprejeto, da zamorejo člani
mladinskega oddelka prestopiti
k drugemu društvu z dovolje-
njem starišev ali oskrbnika.
Glavnemu odboru se nalaga,
da ustanovi mladinska društva
takozvane "Vrte" slična dru-
gim podpornim organizacijam.

Sprejme se tudi ostale toč-
ke.

S tem so pravila sprejeta in
stopijo v veljavo s 1. januar-
jem 1935.

Glasilo:
Odbor za pravila priporoča iz-
dajanje lastnega obveznega gla-
sila proti plačevanju \$1.00 letno
asesmenta od vsakega člana.
Sledi debata o tem.

Predita se poročilo gl. pred-
sednika F. Černeta o glasilu na-
kar Jos. Durn kot član odbora
za pravila predita razloge k o-
menjenemu priporočilu odbora.
Oglasi se več delegatov k be-
sedi. Delegatinja Bajt od dru-
štva št. 4 predlaga, da se takoj
vrši poimensko glasovanje o
točki, če se upelje lastno glasilo.
Predlog je sicer podpiran, toda
ni zadostne večine, da bi se to
poimensko glasovanje takoj vr-
šilo.

Več govornikov poudarja, da
so jim njih društva naročila, da

niso za lastno glasilo, ker niso
za povišanje asesmenta.
Delegat Turk od št. 5, član
odbora za pravila, poudarja, da
je odbor za pravila pustil to toč-
ko glede glasila prosto, torej
odbor za pravila ni priporočal
lastnega glasila.

Delegatinja Močnik od št. 2
in delegatinja Zalakar od št. 56
sta za lastno glasilo, toda dru-
štvi sta jima naročila, da ne
sme biti nikakega povišanja a-
sesmenta, torej o tedenskem
glasilu ne more biti govora, pač
pa je možno izdajati obvezno
glasilo enkrat na mesec brez po-
višanja asesmenta. Tajnikom
naj se dnevnik ukine, ker to ne-
kaj prinese k dohodkom.

Popoldanska seja.
Prečitan zapisnik petkove po-
poldanske seja in sprejet kot
prečitan.

Na sejo je prišel urednik an-
gleške strani v glasilu, brat
Ray Grdina, ki je poročal o u-
redniškem delu angleške strani,
kar se je vzelo na znanje.

Nadaljuje se z debato o gla-
silu.

Odbornik Kushlan od odbora
za pravila poroča obširno in
poudarja, da je odboru za pra-
vila 8 društev poslalo izjavo
proti lastnemu glasilu, ter je
Dalje na 2. str.)

Kultura

"ANTON VEROVSEK"

V torek zvečer se vrši vaja za
dramo "Rdeča roža". Vse igral-
sko osebje je prošeno, da je na-
vzoče.

Kdo je oče?

Herman Osborne, star 42 let,
je bil na okrajni sodnijski obso-
jen v ječo od 1 do 10 let, ko je
njegova 17-letna pastorka Wil-
da Bowes izpričevala, da je on
oče njenega otroka. Druga pri-
ča proti moškemu je bil 26-letni
Jos. Seraga, ki je pred sodnijo
povedal, da ga je Osborne neke-
ga dne pobral na Public Square
ter mu plačal \$5, da je poročil
dekle, da pa ni z njo nikoli ži-
vel. Žena je Osborne zapustila
tako, čim ji je hči, katero je
imela v prejšnjem zakonu, po-
vedala, kaj se je zgodilo z njo.
Osborne trdi, da sta se vse sku-
paj izmislili njegova žena in
njena hči, ter bo zahteval novo
obravnavo.

Igra za prvenstvo

Po zelo napeti igri, ki se je vr-
šila včeraj dopoldne v Gordon
parku, so Orli premagali Pione-
ers HBZ. Izid je bil 2—1. Gre
se za čempionstvo v base-ballu
v Interlodge ligi. Navzlic slabe-
mu vremenu je igri prisostvova-
la precej velika množica gledal-
cev. Do polovice igre ni mogla
naprej ne ena ne druga stran.
Prvi "run" so dobili Pioneers, in
sledili so jim Orli z dvema. Dru-
ga igra se bo vršila v nedeljo ob
10:30 v Gordon parku. Če zo-
pet zmaga Orli, bodo dobili
čempionstvo, če pa igro izgube,
potem se bo odločilna igra vr-
šila naslednjo nedeljo.

Na obisku

V soboto se je zgledila v u-
redništvu Mrs. Anna Vitogij iz
West Newton, Pa. ki je prišla
sem na pogreb brata svojega
moža, s katerim smo se sezna-
nili že pred par dnevi. Hvala za
prijazni obisk.

Podpisovanje vla- gateljskih peticij

Glasom sklepa zadnje
seje vlagatelj North A-
merican Trust banke se je
dalo tiskati peticije v ime-
nu vlagatelj, kateri se ne
strinjajo z zastopstvom v
Mortgage Company, onih
ki želijo, da se njih intere-
si tako in po takih čuva, da
bo pod vsako kritiko.

Peticije so sedaj urejene.
Vsakdo, kdor želi imeti po-
slednji ugovor pred sodni-
kom, kdor hoče, da bodo
vlagatelji res imeli vsaj
nekaj zastopstva v imovini
in razpolaganju z isto v
Mortgage Loan Co., mora
takoj na delo—podpisati
peticijo.

V ta namen je odbor vla-
gateljev uredil za prostore
in čas. Sodnija je dala čas
samo do petka, torej po-
zuri se, opozorite vse
znance in prijatelje na to,
nakar pridite v torek zve-
čer, 18. septembra ob 7. v
dvorano št. 2, nad audi-
torijem Slovenskega na-
rodnega doma. Podpis-
vanje se začne takoj ob 7.
naprej. To je Vaša zadnja
prilika, da s podpisom po-
veste svoje ugovore—da
poskrbite za to, da boste
imeli 80% zamrznjene imo-
vine upravljane in likvidi-
rane po ljudeh, katerim za-
upate, po ljudeh, ki so kva-
lificirani in nekompromisni
v izvajanju svoje dolžnosti
napram vlagateljem ban-
ke.

Ako nečete vzeti knjižice
s seboj, zapišite si na li-
stek številko knjižice, vsi-
to, ki jo imate na banki pa
lahko označite ali ne, ka-
kor vam vleva razum.
Potrebno je pa absolutno
to, da imate številko knji-
žice kadar podpisujete.

Vlagateljski odbor resno
opozarja vse vlagatelje, da
se TAKOJ ODZOVEJO S
PODPISI, apelira v imenu
vseh vlagatelj, da se pri-
glasi zadostno število lju-
di, ki bi nudili svoj dom za
javne prostore, kjer naj bi
ljude njih okolice podpi-
sovali peticije tekem treh
dni. Poskrbeti bo treba,
da bi se ukrenilo za podpi-
sovanje v Slovenskem De-
lavskem Domu v Collin-
woodu. Sledite časopisom
glede nadaljnjih informacij
glede prostorov. Glavno pa
je, da večina pride direk-
tno v Slovenski Narodni
Dom na St. Clair, kjer naj
podpiše peticije TAKOJ!

Vlagateljski odbor pre-
pušča volji in akciji posa-
meznika, da se podpiše
in tako vložijo svoje ute-
meljene ugovore pred sod-
nika, ki naj poskrbi da bo-
do zastopani v Mortgage
Loan Company. Tega mi
ne moremo storiti — VI
STE ODDOČILNI FAK-
TOR V TEM, IN SICER
NE Z BESEDAMI, TEM-
VEČ Z VAŠIMI PODPISI!
—Vlagateljski odbor N.
Am. Trust Co.

Še ena solčna roža

Že mnogo smo čitali letos o
solčnih rožah, ampak o taki pa
še ne, da bi bila šestnajst čev-
ljev visoka in da bi imela 50
cvetov. Ta roža raste na vrtu
Mr. in Mrs. Frank Segulin,
19551 Tyrone Ave., kjer si jo
vsak lahko ogleda.

Nemčija tajno gradi zračno brodogrje

WASHINGTON, 15. sept. —
Senatni municijski preiskovalni
odbor bo prihodnji teden prin-
esel na dan dokaze, da Nemčija
tajno organizira močno brodog-
rje vojnih letal. Našlo se je po-
datke, iz katerih je razvidno, da
se skozi pristanišča v Severnem
morju vtihotaplja aeroplanski
kose, katere se v Nemčiji po-
tem sestavlja skupaj. Senatni
odsek ima dokaz, da je Nemčija
v preteklosti dobivala take po-
šiljke iz Zed. držav, Anglije in
Švedije.

Vse te pošiljke so prišle v
Nemčijo s pomočjo kamoflaže.
Zaboji, ki so vsebovali kose voj-
nih letal, so bili označeni kot da
se v njih nahaja kaj drugega.

Dalje po odsek obelodanil tu-
di velike tajne pošiljke munic-
ije in orožja iz Italije v Av-
strijo in Ogrsko.

DVOMI, DA JE BIL PAR- NIK ZAŽGAN

WASHINGTON, 15. sept. —
Dickerson N. Hoover, ki kot
načelnik vladne parobrodne in-
spekcijske službe vodi preiskavo
katastrofe parnika "Morro Cas-
tle," je danes izjavil, da ne ve-
ruje, da je bil ogenj, ki je na-
stal na parniku, podtaknjen. S
preiskavo pa se bo še nadalje-
valo.

Jubilej in koncert

Včeraj se je v Clevelandu vr-
šilo dvoje velikih prireditve, 15-
letnica Slov. Doma na Holmes
Ave. in koncert mladinskega
zbora "Slavčki" v S. N. Domu.
Jubilejna slavnost Slov. Doma
se je vršila popoldne, mladinski
koncert pa je bil zvečer. Na
obeh prireditvah se je trlo ljud-
stva, kar je omogočilo velik
gmetni in moralni uspeh. Več
bomo še poročali.

Governerjevo maščevanje

"Cleveland Press" je v sobo-
to javno obtožil governerja
White, da je nalašč uknil vsa
javna gradbena dela v Cuyaho-
ga okraju, za katera je država
Ohio dobila denar od zvezne
vlade, to pa vsled tega, da se
maščuje, ker tukaj v primarnih
volitvah, pri katerih je kandidi-
ral za senatorja, ni dobil dovolj
glasov. Gre se za \$1,500,000
in delo je izgubilo že 500 mož.
Taka je "politika".

Davis poražen

Administracija župana Davi-
sa je predlagala, da gre v no-
vembu na glasovanje predlog
za davčno zvišanje znašajoče 6
"milov" in pol, iz katerega bi
se krilo grozeči deficit, toda
mestna zbornica je po ostri de-
bati za predlog porazila ter o-
svojila načrt, ki predvideva le
3 "mille" in pol davčnega zvi-
šanja na posestva.

Vile rojenice

Včeraj zjutraj so se vile roje-
nice zgledale pri družini Mr. in
Mrs. Frank Dissauer, 1091 E. 71
St. in pustile krepkega sinčka,
prvorojenca. Dekliško ime ma-
tere je bilo Catherine Oblak, ki
je bila več let zaposlena v javni
knjižnici na E. 55 St. in St.
Clair Ave. Mati in novorojen-
ček se nahajata v St. Ann bol-
nici. Čestitamo!

Vstopnice za Šubljev kon- cert

Vsi tisti, ki imajo v predpro-
daji vstopnice za Šubljev kon-
cert, ki se vrši v sredo zvečer, so
prošeni, da prinesejo neproda-
ne vstopnice pred pričetkom
koncerta k blagajni. —Tajnik.

MLADINA, ZA KATERO NI DELA, JE VODILA STAVKOVNE NEMIRE

Največja bojevitost vlada med fanti in dek-
leti, ki jih je kriza vrgla na smetišče. Tek-
stilna središča so resen problem.

2 UBITA PRED RUDNI- KOM V ALABAMI

BIRMINGHAM, Ala., 16.
sept. — Med unijskimi rudarji
in stavkolomci je prišlo danes
zvečer do boja pred rudnikom v
Porterju, Ala., tekomo katerega
sta bila dva moža ubita, trije
pa so bili nevarno ranjeni. Boj
je izbruhnil, ko je 2000 unijs-
skih rudarjev vprizorilo pohod
před rudnik, kjer je na delu 250
stavkolomcev. Streljanje se je
začelo, ko je grupa rudarjev
udrila na dom neke zamorke, da
najde njenega moža, nakar je
sledila bitka, ki je trajala skozi
več ur.

TOVARNA IZGUBILA "MODREGA ORLA"

WASHINGTON, 15. sept. —
Tu se je danes zvedelo, da je
administrator Johnson vzel
"Modrega orla" Houde Engi-
nering korporaciji v Buffalo,
potem ko je vladni odbor za de-
lavske odnose preiskal pritož-
bo od strani unije avtnih delav-
cev, da družba delavcem neče
priznati pravice do kolektivnega
pogajanja.

Jakob Pristavec umrl

V nedeljo zjutraj ob 10:30 uri
je za vedno zaspal rojak Jakob
Pristavec, v starosti 50 let, sta-
nujoč na 1105 E. 71 St. Pokojni
je bila doma iz vasi Predtrg,
blizu Radovljice na Gorenjskem,
odkoder je prispel v Ameriko
pred 21 leti. Delal je dolgo let
v New York Central tovarni kot
učeni mizar ter je bohehal več
mesecev za vodenico. Pokojni
je bil član društva Carniola Tent
št. 1288 The Macabees in pev-
skega društva "Lira." Tukaj
zapuša soprogo Anno, po pr-
vem soprogu Mrs. Furlan, roje-
na Marev, ki je doma iz Velike-
ga Gabra na Dolenjskem. V
starem kraju zapuša štiri bra-
te in eno sestro. Pogreb se bo
vršil v sredo zjutraj ob 9. uri v
cerkev sv. Vida pod vodstvom
pogrebnege zavoda A. Grdina
in Sinovi. Bodi pokojniku ohr-
njen blag spomin!

219 žrtev prometa

Tri osebe so bile včeraj ubite
v prometnih nesrečah, in številu
takih žrtev je s tem v Clevelan-
du in okolici za tekoče leto na-
rastlo že na 219. Med tremi
najnovejšimi žrtvami je tudi
Steve Kovach, star 53 let, iz
3323 St. Clair Ave. On je si-
noči peljal svojo hčer in neko
njeno prijateljico iz gledališča,
ko je pridrvel na E. 30 St. iz
stranske ulice neki avto ter tre-
ščil v njegov avto s tako silo,
da se je prevrnil. Kovach je bil
na mestu ubit. Pokojni je vodil
brivnico blizu svojega doma ter
zapuša ženo in pet otrok. Voz-
nik avta, ki je povzročil nesre-
čo, je William Harding, star 40
let, iz 14401 Darwin Ave., kate-
rega je policija aretirala ter
obtožila ubojstva.

Deveta obletnica

V torek zjutraj ob 7:30 uri se
bo brala zadušnica v cerkvi sv.
Vida za pokojnega Matija Hra-
starja, ob priliki devete obletni-
ce smrti. Sorodniki in prijatelji
so vabljeni.

PROVIDENCE, R. I., 16.
sept. — Hrbitišče resnih stav-
kovnih izgrediv, ki so se vršili
pretekli teden v državi Rhode
Island, niso tvorili delavci, ki
so na stavki, niti brezposelni, ki
so nekoč delali v tekstilnih to-
varnah, temveč v prvih vrstah
bojev so stali mladi fanti in de-
kleta, ki so dorastli v dobi de-
presije od leta 1928 naprej, in
ki sploh niso še nikdar imeli
prilike do dela.

Z izjemo kratke dobe v letu
1933 se je zaposlenost v tekstil-
nih obratih stalno krčila. De-
lavcev, ki so pomrli ali ki so
najde njenega moža, nakar je
sledila bitka, ki je trajala skozi
več ur.

Povprečno dekle v tem kraju
je šlo v normalnih časih za ne-
kaj let delat v tovarno, potem
pa se je omožilo. Danes za
dekleta ni dela, in kje med fan-
ti je kateri, ki bi imel sredstva,
da bi se poročil, ko ne zmore ni-
ti vstopnine za kino-gledališče?
Zato se nad dogodki minule-
ga tedna ni čuditi. Bila je to
nekakšna spontana eksplozija
živecev. Dekleta so marširala in
se borila skupno z fanti. In ka-
ko so se borili ti komaj odrasli
otroci! O tem lahko povedo
ljudje, ki so bili priča izgrediv
v Saylesvillu. To so bili poveči-
ni predstavniki druge generaci-
je francoskih Kanadčanov in o-
troci žilavih poljskih naseljen-
cev. Bali se niso ne bajonetov
ne solzavic. Ta mladina je iz-
vrsten človeški material, ki pa
danes kipi in vre ter postaja tre-
pek.

Ti boji so mnogo več kot pa
navadnih spopadi, ki so skoro
neizogibni v vsakem velikem
štrajku. Iz njih se zrcali nevar-
no socijalno stanje, ki predstavlja
enega največjih problemov
te dežele. Sedanja administra-
cija je problem načela s tako-
zvani gozdni taborišči (CCC),
kar pa še zdaleka ni dovolj. Če
se tega problema ne bo rešilo,
se ne sme ničče čuditi, če zo ta
mladina prej ali slej stopila na
pozorišče bodisi pod zastavo ko-
munizma ali pa fašizma.

Armadni letalec ubit

Včeraj popoldne se je na cle-
velandskem zrakoplovišču zgo-
dila nesreča, v kateri je bil ubit
armadni letalec, poročnik Henry
S. Baer, star 30 let. Letalo se
je komaj dvignilo, ko je iz ne-
znanega vzroka tresčilo na zem-
ljo ter je bilo v trenutku zavito
v plamenih. Truplo letalca je
skoro čisto zgorelo.

V bolnici

S Svetkovno ambulanco je bil
včeraj odpeljan v Glenville bol-
nico John Buhnič, stanujoč na
15626 Holmes Ave. Nahaja se
v Ward 4. Želimo mu skorajšnje
okrevanje!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 St. Clair Ave. HEnderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor

To razmašlacu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$1.60
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev \$4.00; za celo leto \$5.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at
the Post-Office at Cleveland, Ohio, Under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Ob začetku šolskega leta

Otroci so se povrnili v šolo. Nekateri po prvokrat. Njihovi starši bodo slišali o raznih zadevah šolskih in zdravstvenih oblasti, in izmed prvih bo takozvani "Schick test." Radi tega je potrebno, da starši o tem nekaj vedo, tako da se bodo znali ravnati.

Schickov test je način, s pomočjo katerega zdravniki morejo ugotoviti, dali je kaka oseba podvržena nevarnosti infekcije od difterije (davice). Pod kožo otroka oziroma odrasle osebe se vbrizga nekoliko kapljic posebno prepariranega difterijskega toksina (strup). Po tej injekciji zdravnik pazi na dotično točko kože, kjer je bila injekcija napravljena. Ako se na tem mestu ne pokaže nikak rdeči lišaj, tedaj se taka oseba smatra kot "imuna," t. j. da ne more biti okužena od difterije.

Ako se pa lišaji pokažejo, pomenja, da dotična oseba more oboleti na difterijo. V takem slučaju je dolžnost staršev, da preprečijo možnost difterije, s tem da dovolijo cepljenje s nekaterimi serumi, ki so se izkazali, jako uspešnimi pri lečenju difterije. Serum se naziva Toxin-Antitoxin. Cilj cepljenja s tem serumom je imunizacija od difterije, kar pomenja, da dotični otrok je očuvan od nevarnosti, da bi zadobil difterijo. Potrebne so tri injekcije v razdobju enega tedna med vsako. Te injekcije so popolnoma neškodljive, niti ne povzročajo nikake rane, le drobno brazgotino kot v slučaju cepljenja koz. Vsak otrok, ki je več kot leto dni star, bi se moral podvreči Schickovemu testu. Otroci v starosti čez deset let so manj podvrženi tej bolezni. Pri odraslih pa je jako redka. Sigurni pa so le oni, pri katerih je Schickov test pokazal naravno imunizacijo, oziroma oni, ki so bili imunizirani s Toxin-Antitoxinom. V 95 odstotkih slučajev traja imunizacija vsled cepljenja mnogo let, celo za življenje.

Difterija je nalezljiva bolezen, ki nastaja vsled vpliva nekih klic ali bakterij. Ako klica bakterije najde primerne okoliščine za razvoj, povzroča vnetje grla odnosno tonsilov. Ako nastane najmanjša sumnja o prisotnosti difterije, pokličite zdravnika takoj brez najmanjše zamude. Ako je grlo vneto ali so tonsili obloženi z belimi pikami, je sumnja difterije upravičena. Nikar naj se ne čaka na razvoj mrzlice in težko obolenje. Difterija se razvija jako naglo in najmanjša zamuda utegne biti smrtonosna. Zdravnik v takem slučaju vbrizgne pod kožo antitoksin, ki je edini lek proti difteriji.

Kaj je antitoksin? Vse nalezljive bolezni nastajajo vsled neke stanovitve klice ali bakterije, ki izločujejo od sebe neki strup (toksin). Da zdravniki dobijo ta strup na umetni način, postavljajo klice difterije v posodo in pustijo jih tam nekoliko časa, da se razmnožijo. Potem jih ubijejo s karbolno kislino. Strup, ki ga povzročajo te klice, se naziva difterijski toksin. Odporna sila v krvi ustvarja neko snov, protistrup, ki uničuje delovanja toksina. Ta snov ali serum se naziva antitoksin.

Čim je zdravnik ugotovil prisotnost difterije ali vsaj sumniči njeno prisotnost, izvrši takoj injekcijo antitoksina. To je jasno. (Dalje v 6. koloni)

Zanimive vesti iz stare domovine

Jesenski velesojm v Ljubljani

Dne 2. septembra je bil z velikimi slovesnostmi otvorjen jesenski velesojm v Ljubljani. Za otvoritev so se zbrali v posebnem paviljonu najodličnejši gostje javnega življenja. Goste je nagovoril predsednik velesojma Fran Bonač. V svojem govoru je predstavil tudi vrednosti velesojma in je med drugim dejal: "Ko orumene v tisoletnem gozdu prvi kostanjevi listi v znak, da se priroda počasi pripravlja k zimskemu počitku, vzklje na našem velesojmskem prostoru novo življenje. Sto in sto marljivih rok je na delu, da postavi na svoje mesto vse to, kar so zamislili in pripravili požrtvovalni organizatorji naše letošnje jesenske razstave."

V nizu letošnjih kulturnih razstav prednjači velika glasbeno razstava. V javnosti ni bilo še nikdar združenih toliko dokazil naše glasbene kulture, kakor na tej razstavi.

Umetnostna razstava "Slovenska pokrajina" nam prikazuje, kako gleda umetnik našo domovino. Razstava je zelo pestra in zanimiva ter bo gotovo ugajala.

Po daljšem presledku imamo letos zopet higiensko razstavo pod devizo "Mati in dete." Higijski zavod v Ljubljani je s to razstavo primerno podčrtal skrb za čuvanje nad zdravjem naših najdražjih.

Zaključek kulturnega dela jesenske prireditve tvori izseljenška razstava. Rudolf Selč iz Holandske nam s spretno roko orisuje jugoslovansko emigracijo v zapadni Evropi, kjer se trudi naš rod za kosček kruha.

V okvirju gospodarskega dela letošnje prireditve naj omenim na prvem mestu ribarsko razstavo, ki jo je organizirala Zveza ribarskih društev dravske banovine. Ta razstava, ki predstavlja eno največjih atrakcij velesojma, kaže delo ribičev v preteklosti, razkriva sedanje stanje ribarstva in doprinaša dokaz, da se da z umnim gospodarstvom doseči gnotni dobiček.

Po zaslugi društva "Zivalica" imamo lepo razstavo perutnine, golobov, kuncev, in od 3. septembra naprej tudi ovac in koz. Jugoslovanska kinološka zveza v Ljubljani pa priredi dvodnevno mednarodno razstavo psov vseh pasem.

Posebnost je arhitektonska razstava, ki jo prireja Klub arhitektov Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov v Ljubljani. Ta razstava je deljena na dva dela. Prvi del tvorijo projekti iz področja kmetijskega stavbarstva, drugi del pa projekti za malo hišo.

Ko je pred 3 leti prišlo v Jugoslavijo do splošnega dviganja vlog iz vseh vrst denarnih zavodov, se je pokazalo, kako malo se pri nas uvažuje pomen denarnih zavodov za napredek gospodarstva. Da se o tem pouči na nazoren način naša javnost, je organizirala Zveza jugoslovanskih hranilnic poučno hranilniško razstavo, ki predčuje važen pomen hranilnic v telesu narodnega gospodarstva. Pozornost zasluži obrtniška razstava Zbornice za TOI. V slikah, tabelah in grafikoni prikazuje ta razstava statistične podatke o gibanju obrtniškega obrtnem pospeševanju ter vseh drugih važnih obrtnih zadevah.

V okvirju našega jesenskega velesojma je še mnogo prireditve, ki bodo razgibale našo belo Ljubljano. Prednjači festival "Slovanski plesov," ki ga prireja mestna občina v zvezi z našo upravo. V Paviljonu "T" je spomlad. Na Poljsniku so pred

prirejena mala koncertna dvorana, kjer bodo dnevno koncerti in občinstvu brezplačno dostopni.

Iz naslednjega opisa je precej jasno razvidno, kaj je razstavljenega na letošnjem jesenskem velesojmu v Ljubljani. Za marsikaterega izmed nas je to zanimivo.

Daljši govor je imel minister dr. Fran Novak, nakar je bila razstava otvorjena uradno.

Splošno ljudsko zavarovanje v Jugoslaviji

Pred nekaj meseci sta dva jugoslovanska zdravnikova potoma listov stavila predlog, da naj bi se v Jugoslaviji čimprej uvedlo splošno ljudsko zavarovanje za primere bolezni, porodov, nezgod, onemoglosti, starosti in smrti. O tem predlogu so se bavile tudi razne organizacije zdravnikov. Isti predlog je prišel tudi na dnevni red zdravniškega kongresa, ki se je vršil od 7. do 10. septembra t. l. na Bledu.

Zdravnika utemeljujejo svoj predlog, da je uvedba splošnega ljudskega zavarovanja potrebna poleg mnogih drugih koristi za ljudi tudi vsled tega, ker imajo v Jugoslaviji velike kraje in celo pokrajine brez zdravnikov, na drugi strani pa mnogo zdravnikov brez pacientov in brez služke. Predlagatelja sta svoj predlog konkretizirala, da bi ga zdravniki na svojem kongresu v resoluciji predložili ministru socialne politike in narodnega zdravja.

Zdravnika priporočata, da naj bi se splošno ljudsko zavarovanje izvedlo v etapah in sicer najprej za primere bolezni in porodov, kakor je to tudi pri delavskem zavarovanju. To zavarovanje naj bi bilo obvezno za vse osebe, stare od 16 do 65 let, ki nimajo nad 3000 Din dohodkov, če živijo same, in ne nad 5000 Din, če morajo skrbeti za družine. Ta meja dohodkov velja za prebivalstvo v mestih, dočim bi bilo zavarovanje po vaseh obvezno za osebe, ki nimajo nad 1500 Din dohodkov, če skrbijo same zase, in ne nad 2500 Din, če imajo družine. Iz splošnega zavarovanja bi bile izvzete osebe, ki so že deležne zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev.

Organizacija splošnega ljudskega zavarovanja naj bi bila izvedena po načelu samouprave in v vsaki banovini naj bi imela svojo samostojno ustanovo. Zavarovalnici bi plačevali svoje prispevke sorazmerno s svojimi dohodki, odnosno z davčnimi dajatvami. Zavarovalnica bo povprečno znašala 15 Din mesečno. Pavšalno zavarovalnino pa bi plačevale občine, banovine in država za prebivalce, ki plačujejo letno manj kot 60 Din davkov in za brezposelne. Ustanove ljudskega zavarovanja bi dajale zavarovalcem zdravniško pomoč v primeru bolezni, zdravniške preglede, zdravljenje zob, zdravila, zdravljenje v bolnišnicah in ostalih zdravstvenih zavodih, zdravniško pomoč pri porodih, stroške za pogreb, poleg tega pa tudi vso zdravniško oskrbo družinski članom zavarovancev, ki so stari manj kot 16 let ali pa več kot 65 let, hranarina pa pri tem ljudskemu zavarovanju ne bi bila uvedena.

Društveno življenje v Zasavju
Društveno življenje v Zasavju je v močnem razmahu. Na Ponovičah so 9. sept. otvorili Sokolski dom, Zagorjani v nedeljo 2. septembra lastno strelišče, a litjska strelska družina ima svoje strelišče že tudi pod streho, katerega otvoritev pa bo še upravo. V Paviljonu "T" je spomlad. Na Poljsniku so pred

OBSIRNA RAZPRAVA O GLASILU NA KONVENCIJI S. D. Z.

Dalje iz 1. strani)

bila predložena resolucija od manjšine odbora. Za lastno glasilo še sedaj tla niso ugodna, ker radi obstoječe depresije ni misliti na povišek asesmenta. On je za to, da bi bila oba slovenska dnevnik glasila, ker imamo članstvo različnega političnega mišljenja.

Predsednik Černe govori o svojem poročilu glede glasila.

Delegat Trebec, član odbora za pravila, izjavlja, da njegovo društvo št. 1 ni za lastno glasilo. On sam pa je za to in če ni mogoče lastnega glasila imeti bi bil pa za obligatno glasilo, čeprav, samo enkrat mesečno.

Delegat Pollock povdarja, da če bi društva sama plačevala dnevne delegatov, bi se dovolj prihranilo, da bi se izdajalo obligatno glasilo enkrat ali dvakrat na mesec.

Priporočano je, da delegatje po vrsti poročajo, kakšno naročilo jim je dalo njih društvo.

Delegatinja Zalokar priporoča, da naj da navzoči urednik dosedanjega glasila, J. Debevec proračun za mesečno glasilo. Debevec podaja površen proračun, ki bi bil sledeč: mesečnik za 5000 članov brez urednikove plače, mesečno \$90.00 za dvoletnik isto brez urednikove plače, \$175, za obligatno tedensko številko 75c od člana letno, za mesečnik seveda manj.

Delegatinja Zalokar predlaga, da se izdaja lastno glasilo mesečnik ter sprejme dodatek, da se mora to izvesti brez povišanja asesmenta in da bodoči glavni odbor proučuje, kako in kje bi se dobila tozadevna sredstva.

Drug predlog, da ostane glasilo dosedanje.

Odbornik Kačar povdarja, da mesečnik ne bo zadostoval za vsa poročila, prizna pa, da je mesečnik možno izdajati brez povišanja asesmenta.

Delegat Dolčič povdarja, da je društvo za mesečnik, toda brez poviška asesmenta, ter priporoča, da se prepusti proučevanje te izvedbe glavnemu odboru.

Delegat Durn izjavlja, da bi bil z ozirom na sentiment društva in delegacije za mesečnik brez poviška asesmenta in je za to, da se proučitev prepusti glavnemu odboru.

Tajnik Gornik obširno govori in povdarja, da je za lastno glasilo in je tudi bil zanj. Ker pa delegacija in društva še niso za tečnik, se bo treba zadovoljiti z mesečnikom in je za to, da to proučuje bodoči glavni odbor, ne da bi se mu določilo termin za to, ker je danes težko reči, kdaj bi se to dalo izvesti.

Delegat Terbižan je mnenja, da bi začasno tudi mesečnik zadostoval, ker na ta način bo vse članstvo vedelo o ukrepih gl. odbora, medtem ko danes po sedajnem sistemu oni, ki ne dobivajo dnevnika, ne ve o sklepih.

Černe povdarja, da je za mesečnik, ki bi za enkrat zadostoval.

Glasovanje za predlog sestre Zalokar za mesečnik — 53 glasov za, proti 28 glasov. Sprejeto.

Durnov predlog, da če glavni odbor uvidi, da bo mogoče izvesti konvenčni sklep, da mora dati razpis ponudb slovenskim in nijskim tiskarnam in da se tudi dnevi otvorili nov Gasilski dom. Ob otvoritvi je poslanec gasilske župe iz Litije, Franc Zupšek pojasnil v jedrnatih besedah pomen gasilske organizacije.

ŠKRAT

POSILANO S KONVENCIJE

Poročila s konvencije govori, da se je konvencija otvorila 10. septembra. To je res datum, ko so se delegatje SDZ zbrali v Girardu, toda javnosti bi se moralo pojasniti, da doslej so se le izvolili razni odbori in sprejelo se je nekatere dodatke k pravilom — konvencija v pravem pomenu besede pa se prične šele v ponedeljek 17. septembra ob 9. uri zjutraj!

Vprašanje: Kaj naj se stori s takim človekom, ki želi prestopiti v drugo društvo pa ga članstvo neče sprejeti.

Predlagam, da se ga da v glavni odbor.

Delegatinja Bradač je bila vredna pri odboru za pravila le 50 centov. Tako je bilo konstatirano na konvenciji. In da bi videli našo Mary! "Ježeš," je rekla, "sem pa ja več vredna!"

Da bi videli, kako so "bizi" za korita. Kruglice piva, kot tudi ta kratki, krožijo okrog kot električni blisk v oblakih za časa nevihte. Jaz jim ne zamerim. Nobeden noče priti domov pogorelec!

Včeraj, v nedeljo, je moralo biti zelo žalostno in pusto v Girardu, ko se je slavna delegacija podala za "week end" na počitnice. Samo Mary Bradač je menda tam ostala. To stvar bi bilo treba preiskati.

Rojaki in rojakinje se kar ke-sajo med seboj, kdo bo bolj postregel slavni delegaciji. Jaz bi konstatiral to-le: O Girardu ne morem drugače reči, kot da je vse O. K., dokler smo tam, seveda. V Niles, O., so bili v tem oziru malo boljši, posebno kar se tiče operacij na žepih cenjenih delegatov. Tamošnji župan je izjavil, da nam je mesto odprto do zadnjih vrat. Jaz sem študiral, da ako bomo še kaj časa tukaj bi mu priporočal, da nam odpre mestno blagajno.

V Warren, O., so se pa kuharice menda še najbolj postavile — saj jaz sem tako mislil. Okusna hrana in dober tek na celi črti. Družabnost je bila taka, da smo imeli celo Leo Kushlana za dirigenta. To se je pelo! Posebno tista "Mi smo muzikantje!" mi še zdaj brni po ušesih.

Družini A. Žug v Warrenu ni manjkalo posetnikov. Pa veste zakaj? Hčerka Frances je bila v Evropi in dišalo nam je, da je gotovo kaj dobrega domov prinesla — namreč francoski šampanje. Torej?

razpiše služba urednika, sprejeto s 70 glasovi.

Dnevnišce delegatov:
Odbor za plače predlaga \$8 dnevno. Glasovanje za 54; proti 22.

Zapisnikarja dobila poleg dnevnice vsak po \$5 dnevno.

Odbor za pravila: Kushlan za sestavo provizoričnih pravil in vse tozadevno sodelovanje \$100 ostale plače pa se bo določilo v ponedeljek.

Sobotna seja zaključena ob 4. uri popoldne.

Iz stare domovine

Neizplačani rudarski zaslužki.

Rudarsko glavarstvo v Zagrebu je dobilo obvestilo, da je 400 rudarjev rudnika Zajezde pri Bedekovčini zapustilo rove, ker ne morejo več delati brez plač, ki so na dolgu že od aprila. Podjetniška družba "Uritad", ki je lastnica tega in še nekaterih drugih rudnikov, je od meseca do meseca in od tedna do tedna obljubljala izplačilo mezd, toda denarja ni pokazala do sedaj. Zadevo preizkušajo zastopniki rudarskega glavarstva in delavske zbornice. Podjetniki dolgujejo rudarjem mezde tudi v rudnikih Konjščina, Ivanovo polje in Beletinec.

Kongres agronomov v Ljubljani.

V nedeljo 2. septembra je bil v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani otvorjen kongres jugoslovanskih agronomov. Kongres je otvoril predsednik Združenja jugoslovanskih agronomov inž. Voja Djordjevič. Uradniki so podali poročila, ki so bila z navdušenjem vzeta na znanje. Govorili so mnogo o izboljšanju kmetijskega stanja, potem izboljšanih metod obdelovanja zemlje in prodajanjem pridelkov. Predsednik inž. Djordjevič je razložil, da obstoje v splošnem trije tipi strokovnih agronomskih kurzov: akademski, kakršni so običajni v stari in današnji Rusiji, ki se vrše redno na fakulteti in so posvečene predvsem namenu, da seznanijo praktične kmetijske strokovnjake z novostmi, ki jih je prinesla znanost, potem praktični tečaji in pa tovariški sestanki, kjer si agronomi na tovariški način izmenjujejo izkušnje. Vršile so se tudi domačinske volitve, pri katerih je bil za predsednika izvoljen dr. Kvakan iz Zagreba, za poslovnega tajnika pa inž. Laza Stojković iz Beograda.

Vojna komarjem

Varstvo žab, ptic in žuželk.

Komarji so nevarni prenašalci bolezni. Zato jih je treba pobijati. Za njih pobijanje pa je dobro vedeti, kako prezimujejo. Sedaj namreč na stene in stropne kleti in kanalnih rogov. Če jih tu uničimo in to najbolje s plamenom, smo se jih za poletje rešili. To uničevanje bi moralo trajati povsod do prvih toplih pomladnih dni.

Ker jih pa bo po tem uničevanju ostalo še vedno zadosti, da bodo v začetku toplega letnega časa izlegli svoja jajca, je treba nadalje skrbeti tudi za to, da se odpravijo njih roditelji. Komarjeva samica izleže v stojičih vodih, mlake, gnojnice itd. do 200 jajčec. Pri silovitem razmnoževanju tega mrčesa dobimo vsaka samica na ta način milijone in milijone potomcev. Torej bi bilo treba poskrbeti za odpravo vseh nepotrebnih mlak, za pokritje gnojnih jam in tako dalje.

Med pripomočke za pobijanje komarjev spada poleti varstvo žab in predvsem vseh ptic, ki žive od žuželk, zlasti lastovk. Poskrbimo, da se jim bolj razmnožijo s tem, da jim po vrtovih, parkih in gozdovih obesimo umetnih gnezdišč. Ker gnezdišča takšne ptice najraje po živih mejah, je treba seveda upoštevati tudi to.

V tekoči vodi komarska zalega propade, zato si lahko pomagamo tudi s tem, da spravimo jarke itd. poleti v zvezo z rekami. Kjer to ali pa odprava mlak ni mogoča, si pomagamo tudi s tem, da vodo poškropimo s petrolejem.

(Dalje iz 1. kolone)

ko pametna previdnost, kajti bolezen se naglo razvije in 12 ali 24 ur kasneje bi injekcija mogla biti prekasna. Ker antitoksin nima nikakih škodljivih posledic, tudi v slučaju, da pravzaprav ne gre za difterijo, je injekcija priporočljiva. Zdravnik daje dobro dozo antitoksina — mnogo večjo kot v slučaju cepljenja za imunizacijo. Difterija je jako nalezljiva in ako nekdo oboli, so vsi otroci v hiši v nevarnosti. Zato zdravnik ravna pametno, ako napravi preventivno injekcijo na vse osebe, ki so prišle v dotiko z bolnikom. Ta doza je mnogo manjša, ali zadostuje, da obvaruje druge vsaj za mesec dni.

Difterijo se more torej izločiti in preprečiti. Ona je ena izmed onih bolezni, za katere je znanost našla protistrup. Pred odkritjem antitoksina je skoraj polovica bolnikov umrla. Danes le eden izmed osmih podleže bolezni. Pa tudi te smrti so nepotrebne in se nevarnost difterije lahko povsem odpravi, ako se pravočasno vbrizgne antitoksin. Toda injekcija se mora napraviti vsaj 24 ur po nastopu bolezni. — FLIS.

na pisma in stvari, tiče se organizacije, se naj pošlila na naslov tajnika, članar za Zvezo pa na ime in naslov blaginjaka. Pritožbe glede poslovanja upravnega odseka se naj naslavlja na predsednika nadzornega odseka. Pritožbe sporne vsebine pa na predsednika porotnega odseka. Stvari ti-
se se uredništva in upravnstva uradnega glasila, se naj pošlila naravnost
na naslov "ENAKOPRAVNOST". 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

MR. SIBERT
Pratt and Williams
104 EUCALYPT AVE., ROOM 428
CHERRY 7563

Strogi navodil glede uporabe obkladkov seveda ni. Niti zdravnik ne more vedno odločiti, kateri obkladki, mrzli ali topli, bi bili v danem primeru bolj na mestu. Pogosto bolnik najbolje iz izkušnje ve, kateri obkladki mu bolj prija in za te naj se potem odloči.

10. novembra, sobota — Druž

*Izročite pogreb v roke
Ferfoliatovem zavodu
in lahko ste brez skrbi,
da bo vse izvršeno v
najlepšem redu.*

3515 E. 81st St.
Tel. Michigan 7420

Delavskem Domu, Waterloo
Road.

Tablets
Write for FREE, fully illustrated 32-page
book, "History of RHEUMATISM," with
chapter discussing germs of rheumatism. to
● WELDONA CORPORATION ●
Desk 7, Atlantic City, N. J.

CVET IN SAD

Spisal Jos. Jurčič

Vsi so naredili dolge obraze. Gorec je obrvi stisnil skup, a takoj obrnil se in klical vina, vabeč gospode, naj sedijo. Sodnik in baron sedeta, Leon pak se poslovi. Nihče ga ni zadrževal, ker položaj je bil vsem nevšečen. Baron je bil dvakrat osramočen, Gorec je bila cela reč neprijetna uganka, sodnik je pa videl, da je nediskretno ravnal.

Leona je imela po potu domov le ena misel. Ona je bila zanj izgubljena. Poleg vsega drugega, kar je prej in danes slišal in videl, — priznala je ona sama danes ognjene one besede ljubezni, pisane drugemu, za svoje, in kako priznala! Na njo ni bilo več misliti mu. Ne moremo reči, da to je bil sploh prezdrava natura. Tudi mu cela stvar ni prišla prenanaglomala. Ali toliko kakor vsak nas, imel je tudi Leon samoljubja in sebičnega samospoštovanja, da ga je propadanje njegovih upanj vendar peklo.

Ko je tako razmišljal po potu domov in doma, prišel je tudi prizor na misel, kako odločna in lepa je bila danes Matilda, ko je svojega ženina, — barona, tako zavrnila.

29. POGLAVJE

Sporazumljenje.

Profesor je bil vstal in se izprehajal po vrtu. Skozi okno je ves čas pazila nanj Pavlina in srce ji je silno bilo. Prečitala je bila nekoliko svojih pism in to jo je razburilo. Med pismi je bilo tudi jedno ne od njene roke. Ni ga prečitala, dasi jo je radovednost vlekla. Hotela mu ga je nazaj dati, a ni imela poguma, stopiti predenj. Tako jo je strah pred svojo slabostjo in premaganje same sebe zadrževal ves ta dan in večer v njeni sobi. Tudi se je bala strica Gorca srečati in izpraševana ali morda celo grajana biti. Zato je rekla, da je bolna in da hoče sama biti.

Drugi dan zjutraj nekdo na njene duri potrka. Profesor vstopi.

"Rekli so mi, da se sme in more k vam, in zato sem prišel pred svojim odhodom zahvaljevat se vam za skrb in potrpljivo postrežbo, katere nisem zaslužil od vas."

Ona zardi pa se obrne proč in na mizici iskaje, govori: "Včeraj sem dobila od vas pisma."

"Slišal sem, žal mi je, da iz družih rok..."

"To mi je vse eno... Ali jedno pismo ni moje, tu ga imate nazaj."

Veseli pogleda. Bilo je malo Krtovo pismo.

"Ste ga li čitali? Tiče se vas," reče profesor in ji, v zadregi kakor mladenič, ponuja list nazaj.

"Mene se tiče?" vpraša ona, vzame list in ga bere.

"Krt?"

"Tisti, ki je vam nasproti stanoval."

"In to je o meni pisano, vam?"

"O vas."

"In... vi ste verjeli, vi... verjameste to," sopne ona prebraviši.

"Nisem li prav storil, ko sem veroval, ni li danes treba verovati, Pavlina?"

Ko je slišala to mehko vprašanje, svoje ime iz njegovih ust, zvrtilo bi se ji bilo skoro v glavi, list ji je na tla pal, ona pa je z vzklikom: "Ne! ne! Franc!" skočila k njemu in se ga oklenila, položila mu glavo na rame in se zjokala.

Kdo bi bil verjel?

Prej tako resna človeka dva,

sedela sta zdaj dve uri vkup kakor otroka dva.

Tako mnogo sta si bila že povedala, ali še vedno sta imela neizčrpljiv vir pripovedovanja.

Celo veliko in usodno nesporazumljenje, nastalo iz morda dobromišljene, a bridke intrige pesimističnega prijatelja in morda (kakor so kazala različna znamenja, deklici stoprav zdaj jasno) materinega privoljenja v to intrigo, — bila sta že pojasnila si odskočila na druge stvari, pa zopet vračala se.

A kadar je bil otročji jezik med njima na videz pri kraju, našla so se usta: prav kakor mladina dela.

Potem ji je on povedal, da je v njeno sobo prišel že z nejasnim namenom govoriti z njo, tudi ko bi ono, slučajno v njena pisma izgubljena pismo, ne bilo dolo povoda razjasnjenja.

Ona pa je rekla, da se ji je zdelo ko mu je stregla, da je še nekaj ljubezni v njem ostalo do nje, zato ji je bila duša tako polna veselja, pa tudi polna bridkosti. Ona bi bila odrekla se vsemu, vsaj sreči, nikogar bi ne bila mogla več ljubiti, zdaj ne, ko ga je trpetega pred seboj videla in ne razumela, itd.

"Odrekla?" poprime on. "Jaz sem se bil že odrekel. Jedno ni za vse, ni vsak rojen, da bi srečen bil, ni vsakemu namenjeno, da bi razumljen bil od jednakega srca, mislim sem, in se vsemu odpovedal bil, ko sem mislil, da si se mi ti odrekla. Vem še, kako me je tačas mala primera v nekem spisu prišla. Čital sem, kako ima nekatera jablana na tisoče cvetov, ki so vsi od narave namenjeni, da se rodi iz njih sad. Ali pride slana čez noč in na jesen drevo stoji brez sadu. Tako sem mislil, da sem že jaz, in povem ti, da sem že včas v tej misli tako nekako bolešno radost imel, dasi me je že od današnje srečanje s teboj prevetrilo, da je v tej moji misli malo zrnate resnice, temveč samovarjanje. Glej, in zdaj mi je srečen slučaj pomagal, da sem se spokoril. In zdaj, ko te zopet imam, čutim tisočkrat, da je treba srečo doseči, ne le dosežati. In moja sreča je le imenje srca v last, kakor ga ti nosiš, kakor si mi ga ohranila, deklica zlata. In meni se zdi, da bi te zdaj ljubil z vso strastjo srca, katero je tako dolgo pogrešalo te, tudi ko bi ne bila taka, kakor si. A ti?"

A ona se je doteknila ognjeno govorečih ust njegovih in v tem je bilo odgovora dovolj za zdaj.

30. POGLAVJE

Konec.

Gluhi Matijec na Zabrezju je izpod velikega kozolca, kjer je vozove premikal, škiljavo pogledal po mlademu gospodu, ki je danes silo jezen obraz nosil. "Kaj mu je?" gre vprašati Barbo. A stara dekla mu pripoveduje, da je bil gospod baron tu,

WEAK AND SKINNY MEN, WOMEN AND CHILDREN

Saved by new Vitamins of Cod Liver Oil in tasteless tablets.

Pounds of firm healthy flesh instead of bare scraggy bones! New vigor, vim and energy instead of tired listlessness! Steady quiet nerves! That is what thousands of people are getting through scientific latest discovery—the Vitamins of Cod Liver Oil concentrated in little sugar coated tablets without any of its horrid, fishy taste or smell. McCoy's Cod Liver Oil Tablets, they're called! "Cod Liver Oil in Tablets", and they simply work wonders. A little boy of 3, seriously sick, got well and gained 10½ lbs. in just one month. A girl of thirteen after the same disease, gained 3 lbs. the first week and 2 lbs. each week after. A young mother who could not eat or sleep after baby came got all her health back and gained 10 lbs. in less than a month.

You simply must try McCoy's at once. Remember if you don't gain at least 3 lbs. of firm healthy flesh in a month get your money back. Demand and get McCoy's—the original and genuine Cod Liver Oil Tablets approved by Good Housekeeping Institute. Refuse all substitutes—insist on the original McCoy's—there are none better.

z njim sta se menda sprla. "Ti gosposki ljudje, ki toliko učeništi požro v se in znajo še na svetlo pismo brati, kakor sam gospod fajmošter, kregajo se med seboj tako kot mi, to sem že večkrat slišala." Matijec sicer ni razumel, kaj je rekla Barba, a odgovoril je po svoji šegi tako kakor kdo, ki dobro sliši: — "Sem dejal, ka-je, da se drži, kakor da bi mu bila. mačka mlade spela."

Vendar danes Barba ni bila dobro podučena. Gospod se z baronom ni prepiral. Njegova slabost volja je pa pač res bila nasledek razgovora z baronom.

Ta je bil namreč prišel na Zabrezje in prosil Leona, naj mu obljubi neko dobroto storiti. Leon mu obljubi z uvetom, če

"Strupeni planeti"

Strupeno ozračje na planetih izključuje življenjske možnosti človeka.

Po dolgih raziskovanjih so v Lowellovi zvezdarni v Arizoni dobili dokaze za to, da je življenje, kakršno je na naši premnici, na drugih planetih absolutno nemogoče.

S spektralnimi preiskavami so n. pr. dognali, da vsebuje ozračje obeh velikih planetov, Jupitra in Saturna, pretežno amonijak in metan, plina, ki sta za zemeljsko organsko življenje smrtno strupena. Ne glede na siloviti mraz, ki vlada na obeh giganti, bi človek v njunem zraku umrl takoj že zaradi teh dveh plinov, a če bi imel s seboj kisik za umetno dihanje, bi ta takoj povzročil strašne eksplozije.

Uranus in Neptun sta preda- leč, da bi bile mogoče natančne meritve, a vendar je dognano,

mu bode mogoče. Potem mu baron govori.

"To ste gotovo že slišali, da se tisti vaš profesor na pošti ženi, da jemlje ono sestrično moje neveste. Ker njegov dopust hitro izteče, bode, kakor sem čul, poroka prav skoro. Vidite, to meni jako ugodno prihaja. Pri- lika je, da jaz prej k svojemu namenu pridem. Kolikor sem potipal, tudi stari nema mnogo proti temu ugovarjati. Deklico pregovoriti — no, to me ni strah; vsaka misli, če je prej, bolje je; že poznam ta svet. Ali prej mora vendar glavna stvar uravnana biti. O tej pa se nisem še razgovoril s starim in tu bi vas pomoči prosil, ker ste najboljši njegov hišni prijatelj in moj, kakor upam."

(Lajze prihodnjik)

da imata tudi ozračje iz meta- na in amoniaka. Mraz je pa tam še strašnejši nego na obeh prej- snjih. Kar se tiče najoddalje- nejšega izmed planetov, pred nedavnim odkritega Plutona, pa je sploh brez ozračja, kakor naša Luna.

Med bližnjimi planeti ima Merkur tako majhno težnost, da v svojem ozračju ne more obdržati za življenje potrebne pline — ne glede na grozno vročino, ki vlada na njem na nje- govih sončni strani, in še groz- nejšim mrazom na drugi strani. Venera ima gosto ozračje, ki sestoji pa večinoma iz oglji- kove kisline. Za človeka je živ- ljenje v tem ozračju izključeno, morda za kakšne rastline. Iz- med vseh premnic, razen Zem- lje, bi bili življenjski pogoji še najugodnejši na Marsu. Vpra- šanje je samo še to, da-li je v njegovem ozračju dovolj kisika. Vode pa je na njem prilično do- volj in opazili so, da ima tudi takšno meno letnih časov, ka- kršno pozna Zemlja. Seveda pa so dnevne temperaturne razlike ogromne. Čez dan doseže tem-

peratura do 15 stop., ponoči pa pade do 50. stop. pod ničlo. Živ- ljenje višje vrste je v takšnih razmerah pač težko verjetno.

Lowellove zvezdarna daje tu- di dobro razlago za skrivnostno belo liso, ki se je prikazala pred letom dni na Saturnu. Po najno- vejših raziskovanjih gre za kri- stalinski amoniak, ki so ga silo- viti viharji na površju premni- nice zvrtničli skupaj. Kakšne stvari se dogajajo tukaj, vidi- mo najbolje po tem, da so as- tronomi velikost te lise izme- rili in ugotovili, da bi vsa naša Zemlja udobno imela v njej prostor.

Kako narodi jedo

Sestava in vedenje udeležencev pri skupnih obedih je dobro merilo kulturne stopnje

Odkar so ljudje na svetu, so jedi dajali značaj skupne zade- ve in ni čudno, da so v tem po- gledu izobličili neke posebnosti in predpise, ki so postali šega. Razlikujemo tu lahko pred- vsem dva velika kulturna kro- ga, ki bi ju lahko imenovali ev- ropški in vzhodnjaški.

V evropskem področju je prevladoval vedno patriarhalni sistem, ki bi ne mogel pojmiti, da bi žena in hči ne smeli sede-

ti pri skupni mizi. Na vzhodu pa prevladuje pa- triarhat, pojdin se tu udele- žujejo samo moški, ženske pa jim le strežejo. Po gostiji se lahko nasitijo z drobtinami in ostanki, ki so padli "gospodar- jem" z mize.

V tem je bistvo vsega skup- nega uživanja namiznih dobrot, dočim igrata vnanja izpopolnje- tev zadevnega orodja in večje ali manjše razkošje le podrejeno vlogo.

Še mnogo stoletij po našem štetju so ljudje skoraj povsod jedli s prsti in so posamezne porcije pripravljali tudi tako, da ni bilo treba nikomur biti ne- roden. Od ljudstva do ljudstva pa so se razvili še posebni obi- čaji, ki naj bi nekako standar- dizirali dobro vedenje pri mizi. A to dobro vedenje razumejo poedina ljudstva seveda precej po svoje. Dočim imajo Kibu- ci v vzhodni Afriki predpisano navado, da se po gostiji medse- bojno bijejo po glavah a kost- mi, ki so ostale od mesa, pred- pišuje arabska navada spet to, da moraš med jedjo uživati tu- di glasbo in ples žensk. Na Kavkazu drgnejo ženske tilni- ke in čela svojih zapovednikov s hladilnimi dišečimi vodicami, da lažje prenašajo napor piro- vanja. Med Evropci je spet žen-

ski kot gospodarici hiše dole- čeno častno mesto pri mizi. In to je glavno. Ves vnanji bist- s srebrom, damastom, cvetli- mi in dovršenimi oblikami ne more nadomestiti tega, kar do- veku ni dano v njegovi notr- njosti.

Najlepše vidimo to, če si ogledamo navade pri mizi, ki so se ohranile še tu in tam na de- liah med kmeti, prav iz začetkov naše civilizacije. Tu izmoliš naj- prvo molitev pred jedjo in jo- potem moški in ženske, odrasli in otroci v svečanem molku iste sklade. Enakomerno gre- ta iz rok v roke ali pa zajame vsak po redu iz nje, ne da bi po- tem kazal živalskega poželenja. Nihče ne more trditi, da bi v tem najpreprostejšem načinu jedi ne bila visoka kultura.

TELLS HOW SHE TOOK 4 INCHES OFF HIPS

7 INCHES OFF WAIST

In 40 days by taking Kruschen Salt. Mrs. Helga Blough of New York City reduced 26½ lbs.—took 4 inches off hips, 3 inches off bust and 7½ inches off waist. She writes: "I haven't gone back to my old figure and look like a younger woman. To get rid of my extra weight, I took Kruschen Salt. It's the only salt I've ever used without disagreeing with me. It's the same old salt that has helped so many people build up glorious health and acquire clear skin, bright eyes, energy and vivaciousness—to look younger and feel it—take a half teaspoonful of Kruschen Salt in a glass of hot water every morning before breakfast. One jar lasts 4 weeks and costs but a trifle at any drugstore. The world over. Make sure you get Kruschen because it's SAFE. Money back if not satisfied."

Use only one level tea- spoonful to a cup of flour for most recipes. Manufactured by Baking Powder Specialists who make nothing but Baking Powder.

KC BAKING POWDER

Same Price Today as 44 Years Ago 25 ounces 25¢

Double Tested! Double Action! MILLIONS OF POUNDS HAVE BEEN USED BY OUR GOVERNMENT

DOES YOUR BREATH OFFEND? —PROBABLY

Many attractive persons are not welcomed at social gatherings because their breath is bad. Don't be one of them. Make sure that your breath is sweet and inoffensive by gargling with Listerine. It combats infections in the mouth, checks infection and instantly destroys odors. Lambert Pharmaceutical Company, St. Louis, Mo.

LISTERINE

ends halitosis

Kills 200,000,000 germs

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja našemu ljubljenu bratu

MATIJA DEBEVEC

Umrli je 17. avgusta 1934; ob času smrti je bil 43 let star. Rojen je bil 5. februarja 1891 v vasi Tadež pri Borovnici. V Ameriki je bival 24 let. Civilni pogreb se je vršil 21. avgusta iz Slovenskega Društvenega Doma, v Euclid, Ohio, na Lake View pokopališče. Pokojni je bil član društva št. 158 SNPJ in društva št. 337 HBZ, čigar članstvo mu je podarilo krasne vence in se je udeležilo pogreba z zastavami.

Dolžnost nas veže, da se tem potom zahvalimo društvom in posameznikom za darovane vence in vsem, ki so vozili brezplačno pri pogrebu in sicer sledečim: Mr. Anton Ravnikar, Mr. Frank Ravnikar, družini Schaberl, Mr. in Mrs. Frank Zagar, Mr. Louis Mohar, društvu št. 158 SNPJ, društvu št. 337 HBZ, pevskemu društvu Adria za venec in petje, direktoriju Slov. Društvenega Doma za venec. Nadalje hvala Mr. Peter Bukovnik, družini Sajovic, Mr. Frank Lopatic, Mr. Louis Pelko, Mr. Milde Kerjevic, Mr. John Japel, Mr. Anton Kermavner, Mr. Stanley Dolence, Mr. Peter Hranilovic, Mr. Louis Starman, Mr. John Stefanac, Mr. Frank Pucely, Mr. Jerry Leskovec, Mr. Anton Lopatic, Mr. Louis Zdešar, Mr. Louis Mohar, Mr. Geo. Julyo, Mr. Joe Meršek. Hvala pogrebniku August F. Svetku, ki je vse tako lepo uredil pri pogrebu. Najlepšo zahvalo izrekam mojemu nečaku A. Ravnikarju za ves njegov trud in požrtvovalnost za časa njegove bolezni, ko ga je obiskoval v bolnišnici in ob njegovi smrti, ter je vse potrebno uredil. Hvala predsedniku društva št. 158 SNPJ in društva št. 337 HBZ za nagrobni govor. Hvala Mr. James Robichu za ganljivi govor ob njegovi krsti. Ako je ime katerega pomotoma izpuščeno, se prosi, da nam oprost. Pokojnik zapušča v stari domovini dva brata in več sorodnikov, tukaj v Ameriki pa zapušča dva brata in sorodnike.

Ti, dragi brat, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška gruda.

Zalujoči ostali:

Jožef in Anton Debevec, brata v starem kraju; John Debevec in družina, North Chicago, Ill.; Jacob Debevec in družina v Durant City, Pa.; Anton in Frank Ravnikar, nečaka v Cleveland, Ohio.

V Durant City, Pa., 9. sept., 1934.

"I Can Work Every Day Now"

If you must be on the job EVERY DAY, take Lydia E. Pinkham's Tablets. They relieve periodic pain and discomfort. If you take them regularly... and if yours is not a surgical case... you should be able to avoid periodic upsets, because this medicine helps to correct the CAUSE of your trouble.

"I am a factory worker. I was weak and nervous and my stomach and back pained me severely, but since I took Lydia E. Pinkham's Tablets the pains don't appear anymore."—Miss Helen Kolaski, 3906 N. Christiana Ave., Chicago, Ill.

LYDIA E. PINKHAM'S TABLETS

Ask Your Druggist for the 50¢ size

"I took your Tablets for painful periods. My back ached and I had cramping pains. This medicine relieved the pain immediately. I am able to do my work now."—Mrs. C. C. Woodard, Route 5, Box 71, Moulton, Ala.

SEZNANITE JAV- NOST Z VAŠO TR- GOVINO POTOM

'Enakopravnosti'